

14 נובמבר 2013

לכבוד
חברי ועדת הפנים והגנת הסביבה

לכבוד
ח"כ מירי רגב
יו"ר ועדת הפנים והגנת הסביבה

שלום רב,

הנדון: הצעת חוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה) - שינוי

התוספת הראשונה

1. ביום 18.11.13 תובא לאישור בפני הועדה ההצעה שבנדון, אשר מטרתה להוסיף **תשע רשויות** מקומיות לרשימת 17 הרשויות המקומיות המשתתפות בפילוט "השיטור העירוני". **אנו מתנגדים להצעה שבנדון וקוראים לכם שלא לאשרה מן הטעמים שיובהרו להלן.**
2. ביום 3.8.2011 עבר בכנסת החוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה), התשע"א-2011, אשר במסגרתו הוסמכו פקחים עירוניים בסמכויות מורחבות והוקם מערך אכיפה עירוני שיסייע למשטרת ישראל בפעולות למניעת אלימות. על פי החוק, ב-13 רשויות מקומיות בלבד הוקנו לפקחים סמכויות מיוחדות למניעת מעשה אלימות, ובין היתר הסמכות לדרוש מאדם להזדהות והסמכות לערוך חיפוש על גופו.
3. במאי 2012 הוספו 4 רשויות נוספות לפילוט בטענה כי קיים צורך דחוף בחיזוק הביטחון בערים מסוימות על רקע גל אלימות ששטף בזמנו את המדינה. כעת מבקש השר להוסיף 9 ערים נוספות לפילוט **"לאור הצלחת הפילוט"**.
4. כידוע, הרחבת סמכויות הפקחים במסגרת פרויקט השיטור העירוני מעלה בעיות וחששות כבדים אשר נידונו בהרחבה בדיוני ועדת הפנים בהוראת השעה שבנדון. העברת סמכויות לידי פקחים עירוניים משקפת השלמה עם אזלת היד של המשטרה בהתמודדות עם תופעת האלימות והתנערות של המדינה מחובותיה בתחום זה. המשטרה היא הגורם הבלעדי המופקד על הטיפול בסדר הציבורי ובטחון הנפש והרכוש ואין לאפשר מצב שהמשטרה "מפריטה" מתפקידיה לידי גורמים חוץ משטורתיים. יוזכר עוד, כי שירותי אכיפת החוק במדינה אמורים להינתן ללא תמורה ובאופן שוויוני בידי השלטון המרכזי. זכותו של אזרח לקבל שירותים אלה לא צריכה להיות תלויה במצבה הכלכלי של העיר בה הוא חי.
5. לאור חששות אלה, הוחלט כי השיטור העירוני יוגבל לפרויקט **מצומצם וניסיוני** על מנת להבטיח כי **צעד קיצוני כל כך של מתן סמכויות ותפקידיים שיטוריים לפקחים ילווה בפיקוח ובקרה צמודים.**
6. **הפילוט נמצא בשלבים התחלתיים בלבד ולא ניתן לדבר עדיין על "הצלחת הפילוט"**. המשמעות העיקרית של פילוט השיטור העירוני הינה מתן סמכויות נוספות לפקחים עירוניים

אשר יפעלו למניעת עבירות אלימות. במובן זה, עלפי הבנתנו, **הפיילוט החל לפעול רק באמצע שנת 2013** כאשר הפקחים סיימו את הכשרתם וקיבלו לידם את הסמכויות.

7. הנתונים שהוצגו בפני הוועדה על ידי המשרד לביטחון פנים לגבי שנת 2012 אינם רלוונטיים לבחינת הצלחת הפיילוט מכיוון שבמהלך שנת 2012 טרם נכנס הפיילוט לתוקף, כפי שהחוק מגדיר אותו. ברור שעליית מספר הפקחים והשוטרים בערים, אשר התרחשה עוד בטרם הוסמכו הפקחים, הביאה לעליה בהיקף הפעילות השיטורית. עליה זו הינה מבורכת אולם אין בה כדי ללמד דבר על אופן פעילות הפקחים והשוטרים במסגרת הפעילות למניעת אלימות.

8. זאת ועוד, **הדיווחים שהובאו בפני ועדת הפנים היו חלקיים ביותר ולא כללו את כלל החובות המוגדרות בחוק**: דיווח על תלונות שהוגשו בהקשר להפעלת סמכויות על ידי פקח (סעיף 17 לחוק); מספר המקרים שבהם עשו פקחים שימוש בכל אחת מסמכויותיהם (סעיף 19(4) לחוק); מספר עבירות האלימות שבוצעו בכל אחת מהרשויות בפילוט לעומת אלה שאינן בפילוט (סעיף 19(2)); שינוי במספר השוטרים הפועלים בתחומי הרשויות המשתתפות בפילוט (סעיף 19(3)).

9. אין זה סביר להרחיב עוד את הפיילוט בטרם נערכה בחינה רצינית של הצלחתו ונבחנו שאלות קריטיות הנוגעות לפעילות במסגרת הפיילוט: רמת ההכשרה שקיבלו הפקחים; החשש לפגיעה בזכויות אדם עקב הרחבת הסמכויות של הפקחים; החשש לפגיעה בהיקף השוטרים; היכולת של הרשויות המקומיות לעמוד בעלויות הוספת הפקחים וכו'.

10. בנוסף, יש לזכור כי מבנה הפיילוט מתנה קבלת תוספת שוטרים למערך השיטור העירוני ביכולתה של הרשות המקומית לממן את תוספת הפקחים העירוניים למערך. כפי שעולה מפנייתו של השר לביטחון פנים לוועדה, רשות אחת (שפרעם) כבר נאלצה לפרוש מהפיילוט, ככל הנראה, בשל חוסר יכולת כלכלית. **בטרם מורחב הפיילוט לרשויות נוספות יש לפתור את בעיית אי השוויון הנובעת ממבנה הפיילוט ולהבטיח כי תושבי כל הרשויות יוכלו ליהנות משרותי אכיפת חוק ברמה גבוהה ושוויונית ללא קשר ליכולות הכלכליות של הרשות.**

11. מהטעמים המפורטים לעיל, אנו סבורים, כי הרחבת הפיילוט אינה ראויה ואין לאשר אותה.

בברכה,
אן סוציו, עו"ד